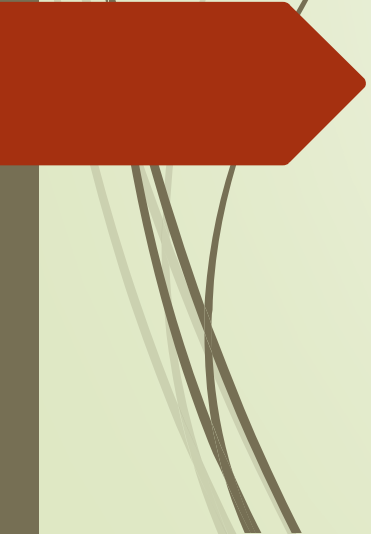

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

clasa a 6-a

Recapitulare

TEMA selectată

Prieteni din lumea animalelor

(noțiuni studiate în clasa a 5-a)

Lecția 1

clasa a 6-a

Ascultă cu atenție textul
următor, pentru a putea apoi
rezolva exercițiile propuse:

Suflet de cățeluș

(Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică, era orfană de mamă. Tatăl ei se recăsătorise , iar mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere. Era certată mereu atât de mama vitregă, cât și de către slujnica familiei. Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.

Și azi, Lizuca, reușise să o supere pe mama ei vitregă. A încercat să ia, cu degetele, șerbetul de portocale din farfurioara de pe masă. Mai grav, în casă erau și musafiri. La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).

„Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi, îl observă, pe aproape, pe prietinel ei Patrocle, și-i zâmbi(...) Îndată ce văzu surâsul duduiei Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

-M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce îi curăți mâna, se întoarce pe labele de dinapoi, se înalță și se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...”

(text adaptat – „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu)

Pentru o mai bună înțelegere a textului

Folosind Dicționarul explicativ al limbii române (<https://dexonline.ro>), stabilește sensul din text al următoarelor cuvinte:

minionă:

dolofană:

orfană:

maniere:

dăduia:

șerbet:

Precizați formele corecte ale cuvintelor:

mânicile:

prietinul:

totdeauna:

Rezolvare

minionă: mică de statură și cu trăsături fine

dolofană: durdulie, care are dimensiuni peste cele normale, (grăsuță)

orfană: (persoană) care a pierdut un părinte sau pe amândoi

maniere: mod de a se comporta sau de a se prezenta în societate

duduia: domnișoara

șerbet: preparat alimentar din sirop de zahăr bine legat și frecat, colorat și aromat cu diferite esențe sau cu suc de fructe

mânicile: mânecile

prietinul: prietenul

totdeauna: întotdeauna

Jocul cuvintelor.

Integrează cuvintele noi în enunțuri de minimum 5 cuvinte:

minionă

Vecina mea este o fetiță minionă.

dolofană

Mihai are o cățelușă dolofană, dar ageră.

orfană

Albă-ca Zăpada era orfană de mamă.

maniere

Regulile de bune maniere îți vor garanta succesul în viață.

duduia

Pe duduia elegantă din cartier o văd în fiecare zi.

șerbet

Șerbetul cu gust puternic de lămâie este preferatul meu.

Exercițiu

Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (**A**) sau false (**F**):

1. Lizuca este o fetiță mică de statură, dar grasuță și zdravănă. A / F
2. Patrocle este fratele mai mic al Lizucăi. A / F
3. Degețelele Lizucăi au ajuns în dulceața de mure. A / F
4. Patrocle, văzând-o supărată pe fetiță, i-a șters acesteia, de pe față, urmele de lacrimi sărate. A / F

Rezolvare

Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (A) sau false (F):

1. Lizuca este o fetiță mică de statură, dar grasuță și zdravănă. A / F
(*Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică...*)
2. Patrocle este fratele mai mic al Lizucăi. A / F
(*Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.*)
3. Degețelele Lizucăi au ajuns în borcanul cu murături. A / F
(*A încercat să ia, cu degetele, dulceață din farfurioara de pe masă.*)
4. Patrocle, văzând-o supărată pe fetiță, i-a șters acesteia, de pe față, urmele de lacrimi cu gust de apă de mare. A / F
(*După ce îi curăți mâna, se întoarce pe labele de dinapoi [...] ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...*)

Exercițiu

Pe baza textului dat, creează o informație corectă, legând enunțul din coloana A de perechea din coloana B:

A

1. Mama vitregă o considera pe Lizuca
2. Slujnica familiei, la ordinul stăpânei,
3. Fetița își șterge lacrimile cu mânecile hainei
4. Patrocle, un câine ciobănesc,

B

- a. o pedepsește pe Lizuca, alungând-o.
- b. este unicul prieten al Lizucăi.
- c. cuminte și ascultătoare.
- d. pe care le folosea și în alte scopuri.
- e. o fetiță obraznică și needucată.

Rezolvare

A

B

1. Mama vitregă o considera pe Lizuca
2. Slujnica familiei, la ordinul stăpânei,
3. Fetița își șterge lacrimile cu mânecile hainei
4. Patrocle, un câine ciobănesc,

- a. o pedepsește pe Lizuca, alungând-o.
- b. este unicul prieten al Lizucăi.
- c. cuminte și ascultătoare.
- d. pe care le folosea și în alte scopuri.
- e. o fetiță obraznică și needucată.

A

B

1. Mama vitregă a considera pe Lizuca

d. o fetiță obraznică și needucată.

(...mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere.)

2. Slujnica familiei, la ordinul stăpânei,

a. o pedepsește pe Lizuca, alungând-o.

(La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).

3. Fetița își șterge lacrimile cu mânecile hainei

d. pe care le folosea și în alte scopuri.

(Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânecilor cu care își ștergea și nasul.)

4. Patrocle, un câine ciobănesc,

b. este unicul prieten al Lizucăi.

(Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.)

SETUL 1

Oferă informațiile cerute, respectiv răspunde, pe baza informațiilor din text, la întrebările următoare:

1. Precizează sursa textului.
2. Care este tema textului/fragmentului?
3. Care sunt principalele trăsături ale Lizucăi?
4. Dar cele ale lui Patrocle?

(Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică, era orfană de mamă. Tatăl ei se recăsătorise, iar mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere. Era certată mereu atât de mama vitregă, cât și de către slujnica familiei. Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.

Și azi, Lizuca, reușise să o supere pe mama ei vitregă. A încercat să ia, cu degetele, șerbetul de portocale din farfurioara de pe masă. Mai grav, în casă erau și musafiri. La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).

„Dudui Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi, îl observă, pe aproape, pe prietinel ei Patrocle, și-i zâmbi(...) Îndată ce văzu surâsul dudui Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

-M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce îi curăți mâna, se întoarce pe labele de dinapoi, se înalță și se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...”

(-text adaptat – „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu)

SETUL 1

Oferă informațiile cerute, respectiv răspunde, pe baza informațiilor din text, la întrebările următoare:

1. Precizează sursa acestui text.
2. Care este tema textului/fragmentului?
3. Care sunt principalele trăsături ale Lizucăi?
4. Dar cele ale lui Patrocle?

(Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică, era orfană de mamă. Tatăl ei se recăsătorise , iar mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere. Era certată mereu atât de mama vitregă, cât și de către slujnica familiei. Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.

Și azi, Lizuca, reușise să o supere pe mama ei vitregă. A încercat să ia, cu degetele, șerbetul de portocale din farfurioara de pe masă. Mai grav, în casă erau și musafiri. La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).

„Duduiă Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi, îl observă, pe aproape, pe prietinel ei Patrocle, și-i zâmbi(...) Îndată ce văzu surâsul duduii Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

-M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce îi curăți mâna, se întoarce pe labele de dinapoi, se înalță și se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...”

(-text adaptat – „*Dumbrava minunată*” de Mihail Sadoveanu)

SETUL 2

Oferă informațiile cerute, respectiv răspunde, pe baza informațiilor din text, la întrebările următoare:

1. Ce relație există între mama vitregă și Lizuca?
2. Cum se comportă slujnica familiei?
3. Ce greșală face Lizuca?
4. Ce-l determină pe Patrocle să o alinte pe Lizuca?

(*Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică, era orfană de mamă. Tatăl ei se recăsătorise , iar mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere. Era certată mereu atât de mama vitregă, cât și de către slujnica familiei. Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.*

Și azi, Lizuca, reușise să o supere pe mama ei vitregă. A încercat să ia, cu degetele, șerbetul de portocale din farfurioara de pe masă. Mai grav, în casă erau și musafiri. La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).

„Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi, îl observă, pe aproape, pe prietinel ei Patrocle, și-i zâmbi(...) Îndată ce văzu surâsul duduiei Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

-M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce îi curăți mâna, se întoarse pe labele de dinapoi, se înalță și se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...”

(-text adaptat – „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu)

SETUL 2

Oferă informațiile cerute, respectiv răspunde, pe baza informațiilor din text, la întrebările următoare:

1. Ce relație există între mama vitregă și Lizuca?
2. Cum se comportă slujnica familiei?
3. Ce greșală face Lizuca?
4. Ce-l determină pe Patrocle să o alinte pe Lizuca?

(Lizuca, o fetiță minionă, dar dolofană și voinică, era orfană de mamă. Tatăl ei se recăsătorise, iar mama ei vitregă o considera a fi un copil obraznic și fără maniere. **Era certată mereu** atât **de mama vitregă**, cât și de către slujnica familiei. Singurul ei prieten era Patrocle, un câine ciobănesc ce avea blana roșcată, picioare scurte și cap mare.

Și azi, Lizuca, reușise să o supere pe mama ei vitregă. **A încercat să ia, cu degetele, șerbetul de portocale din farfuriuara de pe masă. Mai grav, în casă erau și musafiri. La ordinul mamei sale vitrege, slujnica o pedepsește și o scoate din casă, dându-i o palmă).**

„Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi, îl observă, pe aproape, pe prietinel ei Patrocle, și-i zâmbi(...) **Îndată ce văzu surâsul duduii Lizuca**, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.-M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce îi curăți mâna, se întoarse pe labele de dinapoi, se înalță și se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate...”

(-text adaptat – „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu)

Un strop de gramatică...

Realizează enunțuri în care să ai:

- a) un substantiv comun, gen masculin, număr singular, caz N;
- b) un substantiv comun, gen neutru, număr plural, caz Ac;
- c) un substantiv propriu, gen feminin, număr singular, caz D;
- d) un substantiv, comun, gen neutru, număr plural, caz G;
- e) un substantiv comun, gen masculin, număr singular, caz V;

Rezolvare:

- a) un substantiv comun, gen masculin, număr singular, caz N;
- b) un substantiv comun, gen neutru, număr plural, caz Ac;
- c) un substantiv propriu, gen feminin, număr singular, caz D;
- d) un substantiv comun, gen neutru, număr plural, caz G;
- e) un substantiv comun, gen masculin, număr singular, caz V;

- a) **Prietenul** meu merge la bibliotecă.
- b) Am așezat **pe rafturi** toate cărțile citite.
- c) I-am oferit **Alinei** o informație utilă.
- d) Vârfurile **creioanelor** sunt ascuțite.
- e) –**Ionică**, nu ma supăra!

Si...încă o picătură

Și...încă o picătură...

Exercițiu:

Identificați, în enunțurile următoare, două substantive nearticulate, două substantive articulate cu articol hotărât și două substantive articulate cu articol nehotărât. Precizați-le.

- a) Casa din poiană este interesantă și e vizitată de mulți turiști.
- b) Am fost la film cu niște prieteni.
- c) Ieri am mâncat o portocală și două rodii.
- d) Pe creangă, se odihnește o veveriță simpatică.
- e) Am exersat dansul pentru competiția de mâine.

Rezolvare:

- a) **Casa** din **poiană** este interesantă și e vizitată de mulți **turiști**.
- b) Am fost la film cu **niște prieteni**.
- c) Ieri am mâncat o portocală și două rodii.
- d) Pe creangă, se odihnește **o veveriță** simpatică.
- e) Am exersat **dansul** pentru competiția de mâine.

Substantive nearticulate:

poiană

turiști

Substantive articulate cu articol nehotărât:

niște prieteni

o veveriță

Substantive articulate cu articol hotărât

casa

dansul

-
-
- Suportul de curs a fost realizat de **prof. dr. Mariana-Adela Rezan** de la Școala Gimnazială „Traian” din Târnăveni și a fost prezentat în cadrul emisiunii „Telesuli” de **prof. Veronica Șandor** de la Liceul Tehnologic „Petru Maior”, Reghin.